

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av mervärdesskattelagen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av mervärdesskattelagen (RP 8/2022 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört
- konsultativ tjänsteman Risto Sakki, finansministeriet.

Samband med andra handlingar

Utskottet har tidigare behandlat frågan om temporär ändring av mervärdesskattelagen i sina betänkanden FiUB 12/2020 rd — RP 89/2020 rd, FiUB 14/2020 rd — RP 112/2020 rd, FiUB 29/2020 rd — RP 217/2020 rd och FiUB 6/2021 rd — RP 69/2021 rd.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att mervärdesskattelagen ändras temporärt så att giltighetstiden för den temporära skattefrihet som gäller försäljning i Finland och gemenskapsinterna förvärv från andra medlemsstater av varor som används för att förhindra, testa och behandla smitta av covid-19 ska förlängas med sex månader till utgången av juni 2022.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt. Det föreslås att lagen ska tillämpas retroaktivt från och med den 1 januari 2022 och att den ska gälla till och med den 30 juni 2022.

Betänkande FiUB 2/2022 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

År 2020 och 2021 behandlade utskottet temporära ändringar av mervärdesskattelagen i sina betänkanden FiUB 12/2020 rd — RP 89/2020 rd, FiUB 14/2020 rd — RP 112/2020 rd, FiUB 29/2020 rd — RP 217/2020 rd och FiUB 6/2021 rd — RP 69/2021 rd. Utskottet konstaterar att det också i den nu aktuella propositionen är fråga om att förlänga giltighetstiden för skattefriheten enligt den lagen. Av lagtekniska skäl förlängs giltighetstiden nu genom att det stiftas en ny temporär lag. Detta påverkar inte tillämpningsområdet för skattefriheten. Regeringen föreslår att giltighetstiden för skattefriheten förlängs med sex månader till utgången av juni 2022.

Till mervärdesskattelagen fogades genom lag 486/2020 en temporär bestämmelse enligt vilken skatt inte betalas på försäljning eller gemenskapsinterna förvärv av varor som behövs på grund av covid-19, om köparen är en aktör som utan vederlag överlåter varorna till en producent av offentliga hälso- och sjukvårdstjänster eller socialvårdstjänster eller en sådan statlig organisation eller organisation som godkänts av de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna eller ett i mervärdesskattelagen avsett allmännyttigt samfund. Nollskattesatsen tillämpas dessutom på försäljning till statliga aktörer. När utskottet behandlade ändringen i sitt betänkande FiUB 12/2020 rd och förlängningen av dess giltighetstid i betänkandena FiUB 14/2020 rd, FiUB 29/2020 rd och FiUB 6/2021 rd ansåg utskottet att den föreslagna begränsningen var riktig och förenlig med kommissionens anvisningar.

I samband med de tidigare utskottsbehandlingarna föreslog sakkunniga en utvidgning av momsbefrielsen även till privat hälsovård som produceras av privata aktörer, vilket utskottet trots de synpunkter som framförts i betänkandet inte ansåg vara möjligt. Vid behandlingen av den föreslagna förlängningen av giltighetstiden har utskottet beaktat de utlåtanden som framförts vid tidigare behandlingar. Därför upprepar utskottet sin ståndpunkt i de tidigare betänkandena och de skäl som ligger till grund för dem.

Utskottet betonar fortfarande nödvändigheten av att följa upp lagens giltighet. Man bör se till att den föreslagna bestämmelsens giltighet omvärderas, om giltighetstiden för kommissionens beslut förlängs ytterligare.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 8/2022 rd utan ändringar.

Betänkande FiUB 2/2022 rd

Helsingfors 22.2.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
vice ordförande Arto Pirttilahti cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Tarja Filatov sd
medlem Timo Heinonen saml
medlem Vilhelm Junnila saf
medlem Heli Järvinen gröna
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Jari Koskela saf
medlem Matias Marttinen saml
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Sari Essayah kd
ersättare Mari Holopainen gröna
ersättare Petri Honkonen cent
ersättare Jukka Kopra saml
ersättare Merja Kyllönen vänst
ersättare Janne Sankelo saml.

Sekreterare var

utskottsråd Timo Annala.

Betänkande FiUB 2/2022 rd Reservation

RESERVATION /saml och kd

Motivering

I regeringens proposition RP 8/2022 rd till riksdagen föreslås det att ikraftträdandebestämmelsen i den temporära ändringen av mervärdesskattelagen ändras så att den temporära ändringen, som ursprungligen föreslagits i proposition RP 89/2020 rd, förlängs med sex månader till utgången av juni 2022. Den temporära ändringen av mervärdesskattelagen handlar om att inhemsk försäljning av varor som används för att förebygga, testa och behandla covid-19-smitta och gemenskapsinterna förvärv från andra medlemsstater kan befrias från mervärdesskatt på de villkor som anges i den föreslagna 38 c § i mervärdesskattelagen. Om epidemin fortsätter och man förbereder sig på att den accelererar är propositionen nödvändig och motiverad. Propositionen bör dock ändras så att regleringen gäller privata producenter av hälso- och sjukvårdstjänster samt socialvårdstjänster i större utsträckning än vad som föreslås.

Den föreslagna ändringen innehåller fortfarande en för beskattningspraxis okänd problematisk gränsdragning mellan offentliga och privata hälsovårdstjänster. I mervärdesskattelagen eller beskattningspraxisen har gränsdragningen aldrig gjorts på grund av att det är fråga om "en producent av offentliga hälso- och sjukvårdstjänster eller socialvårdstjänster". Således är den ändrade definitionen i mervärdesskattelagens 38 c § 1 mom. 1 punkt i enlighet med den ursprungliga propositionen RP 89/2020 rd främmande för mervärdesskattelagen och beskattningspraxisen.

Det är särskilt viktigt att företagen utan oskäliga utredningskrav kan följa och iaktta bestämmelserna i skattelagen. På motsvarande sätt ska Skatteförvaltningens skattekontroll i fråga om skatt som betalas på eget initiativ vara effektiv, eftersom det är fråga om ett massförfarande. I sin nuvarande form innebär ordalydelsen i 38 c § i mervärdesskattelagen i värsta fall flera korrigeringar i efterhand för försäljarna från skattefrihet till skatteplikt eller vice versa. Dessutom tvingas säljarna bära en oskäligt stor efterbeskattningsrisk, när beskattningen av försäljningen bestäms utifrån användningsändamålet för köparens masker i stället för köparens status.

Den begränsning som föreslås i tillämpningsområdet behandlar inte olika aktörer neutralt. Exempelvis coronavirustest kan ordnas som en del av företagshälsovårdstjänsterna, som produceras av såväl privata aktörer som kommuner, och det är viktigt att skydda personalen mot smitta inom företagshälsovårdstjänsterna oberoende av producent. Då skattefriheten endast gäller offentligt producerade tjänster, utgör detta ett neutralitetsproblem mellan företagshälsovårdstjänster som produceras av olika aktörer.

Regeringens gränsdragning baserar sig på en tolkning enligt vilken kommissionens beslut begränsar möjligheten att utsträcka skattefriheten till att omfatta privata producenter av hälsovårdstjänster. Inget av de övriga medlemsländerna har dock gjort någon motsvarande tolkning.

Många andra EU-medlemsstater har fastställt en skattesats på 0 procent eller en reducerad skattesats för inhemsk skyddsutrustning och annan utrustning för bekämpning av corona. Förutom Nederländerna har åtminstone Italien, Österrike, Estland och Irland tillåtit en skattesats på 0 procent för masker eller för masker och skyddsutrustning. Åtminstone Belgien, Frankrike, Grek-

Betänkande FiUB 2/2022 rd Reservation

land, Polen och Portugal har tillämpat en reducerad skattesats. Dessa länder gör ingen åtskillnad mellan privata och offentliga tjänsteleverantörer. Därför finns det inte heller i Finland några grunder för motsvarande gränsdragning utifrån kommissionens riktlinjer.

Sätten att ordna social- och hälsovårdstjänster är så olika i de olika medlemsstaterna att kommissionen avsiktligt har överlåtit bestämmanderätten till medlemsstaterna till denna del. Tillämpningen av en skattesats på 0 procent på aktörer inom hälso- och sjukvården samt socialvården som står under omfattande offentlig tillsyn är en ekonomisk precisionsåtgärd genom vilken man på ett relativt riktat sätt kan stödja aktörerna och tillsammans bekämpa covid-19-pandemin.

Det är värt att notera att handsprit och munskydd (mer allmänt: skyddsutrustning) inte nämns i bilagan till mervärdesskattedirektivet, så på motsvarande sätt som att fastställa en skattesats på 0 procent i Finland strider också fastställandet av en reducerad skattesats i princip mot direktivet. Kommissionen har dock konstaterat att den under dessa omständigheter inte kommer att väcka överträdelseförfaranden mot medlemsstaterna.

Den temporära skattelagstiftningen baserar sig på en helt ny gränsdragning, vilket oundvikligen kommer att leda till många gränsdragningssituationer och en risk för efterbeskattning ur företagens synvinkel. Det är också med tanke på Skatteförvaltningens skattekontroll en synnerligen tung administrativ åtgärd. Utifrån kommissionens och regeringens mål för bekämpning av coronaviruspandemin, mervärdesskatteneutraliteten, tillämpningsområdet för kommissionens beslut och det manuella arbete som föranleds av de föreslagna begränsningarna anser vi att när den temporära ändringen av mervärdesskattelagen förlängs måste lagen korrigeras så att moms-befrielsen tillämpas på de privata aktörer som bedriver social- och hälsovårdstjänster under myndigheternas godkännande och tillsyn.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslaget enligt finansutskottets betänkande, men 38 c § som följer: (*Reservationens ändringsförslag*)

Reservationens ändringsförslag

38 c §

Skatt betalas inte på försäljning eller gemenskapsinterna förvärv av varor som direkt hänför sig till förhindrande, testning eller behandling av smitta med anledning av covid-19-epidemin, om köparen är

1) en producent av skattefria hälso- och sjukvårdstjänster enligt 34—36 § eller socialvårdstjänster enligt 37—38 § i mervärdesskattelagen,

2) en sådan statlig organisation eller organisation som godkänts av de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna som avses i kommissionens beslut (EU) 2021/2313 om befrielse från importtullar och mervärdesskatt som beviljas för import av varor som krävs för att bekämpa effekterna av covid-19-utbrottet under 2022 eller ett sådant allmännyttigt samfund som avses i 4 § i denna lag, eller

Betänkande FiUB 2/2022 rd
Reservation

3) en aktör som utan vederlag överlåter varorna till en sådan aktör som avses i 1 eller 2 punkten.
(2 och 3 mom. som i FiUB)

Helsingfors 22.2.2022

Matias Marttinen saml
Sari Sarkomaa saml
Timo Heinonen saml
Jukka Kopra saml
Sari Essayah kd